



NOVADNIEKS

LATVIJAS REPUBLIKAS PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

- Lauku aktualitātes
2. lappusē
- Vai valstij bērnu izglītošana vairs nerūp?
3. lappusē
- Par kļūdām personvārdos
3. lappusē

LATVIJA: aizvadītās nedēļas hronika

• Eiropas Kopiena Latvijai uz izdevīgiem noteikumiem piešķir 100 miljonus ASV dolāru kredītu, kuru pilnā apmērā mūsu republika saņems līdz šī gada beigām. Kredīts jāatmaksā 7 gadu laikā.

• Latvijas Republikas Augstākās Padomes Prezidijs apstiprināja AP priekšsēdētāja vietnieku A. Krastiņu par organizācijas komisijas vadītāju Romas pāvesta Jāņa Pāvila II valsts vizītes nodrošināšanai šī gada septembrī. Trešdien komisija kopā ar speciālu Vatikāna delegāciju noteica aptuvenu vizītes programmu. Paredzams, ka pāvests Latviju apmeklēs 8. un 9. septembrī, sniedzot divas mesas: Rīgā, Mežaparka estrādē un Aglonā.

• Latvijas Lauksaimnieku savienības Centrālā Padome izteica ierosinājumu Augstākajai Padomei pieņemt lēmumu par referenduma sarīkošanu vienlaikus ar Saeimas

vēlēšanām par visu pilsoņu vēlēta valsts prezidenta amata nepieciešamību, kā arī izplatīja aicinājumu Latvijas Zemnieku federācijai un Latvijas Zemnieku savienībai atbalstīt kopīgu lauku deputātu kandidātu sarakstu izveidošanu Saeimas vēlēšanām, lai no laukiem parlamentā ievēlētu praktiski domājošus cilvēkus, nevis mītiņotājus, kā tas notika pašreizējās AP vēlēšanās.

• Augstākajā Padomē balsu vairākumu neieguva Lauku frakcijas iesniegtais lēmuma projekts par neuzticības izteikšanu rūpniecības un enerģētikas ministram Aivaram Milleram. Savukārt cita deputātu grupa (bijušās frakcijas «Satversme» 20 deputāti) pieprasīja izteikt neuzticību valsts ministram Jānim Diņevičam, jo netiekot ievērots LR likums «Par ledzīvotāju reģistru», kā arī citi likumdošanas akti šajā sakarā.

ZIŅAS no pagastiem

Preiļi

• Valdes priekšsēdētāja Natālija Ivbuļa un citi darbinieki stāda pārskatu par izdarīto aizvadītajā gadā, apkopo savas darbības rezultātus. Tie neko sevišķi iepriecinošu nesola, jo pēc paju sabiedrības «Preiļupe» likvidācijas radies ne tikai robs budžetā, bet arī liela daļa iedzīvotāju, kuri izmanto zemi, palikuši nezinā, kā tad īsti to varēs apstrādāt. Daudz citu neskaidrību. Kā pastāstīja priekšsēdētāja, tie, kas vēl palikuši no paju sabiedrības administrācijas, gatavojas sasaukt paju biedru kopsapulci, lai apspriestu «kārtējos jautājumus».

Sauna

• Pagasta darbinieki sākuši iedzīvotāju īpašumā esošo lopu un putnu uzskaiti. Kā pastāstīja valdes priekšsēdētāja Emīlija Kokorīte, iepriecinot tas, ka gan zemnieki, gan piemāju zemes izmantotāji sākuši turēt vairāk govju, kā arī putnu un cūku, bet aitu skaits nepalielinās, kas esot izskaidrojams ar grūtībām šo dzīvnieku

gajas un ādu realizācijā. Nemot vērā to, ka piena no iedzīvotājiem saimniecībām būs vairāk, tad lielāks darbs sagaida arī tā savācējus. Viņus iepriecina tas, ka siera rūpnīca nemiļīgi meklē iespējas, lai norēķinātos ar saviem piegādātājiem.

• Pagastā reģistrēta 91 zemnieku saimniecība. Daži bijušie īpašnieki, viņu mantinieki dzīvo Preiļos vai citur, tomēr zemi neapstrādātu neatstāj. Arī pēmruden visur iesēti ziemāji, atskaitot kādu nomaļu, nemeliorētā vietu, kur nav bijis iespējams iebraukt.

• 8. janvārī zemnieki nodibināja savu biedrību. Par tās priekšsēdētāju ievēlēts bijušais kopsaimniecības inženieris mehāniķis Antons Elsts, kuram ir 40 hektārus liela saimniecība, sagādāta arī nepieciešamā tehnika. Dibināšanas sapulcē bija ieradies rajona lauksaimniecības pārvaldes galvenais agronoms inspektors Jānis Kivlenieks, siera rūpnīcas darbinieki, kuri pie reizes noslēdza arī daudzus līgumus ar zemniekiem par piena piegādi.

LĪVĀNU ZIŅAS

• Bērnu mūzikas skolas kolektīvam jaunas rūpes. Kā pastāstīja šīs skolas direktors Gunārs Luriņš, vienai no ēkām (skola izvietota divās) ir pieteikušies bijušie īpašnieki, līdz ar to jādodomā par jaunu mājvietu. Pilsētas saimnieki skolai atdevuši slēgtā bērnu dārza «Saulīte» telpas, taču nepieciešams apjomīgs remonts, lai namu piemērotu mūzikas skolas specifikai, kad pirmām kārtām vajadzīgas skaņu necaurīdīgas sienas. Direktors jau uzsācis darboties, jo 1. septembrī mācības jāuzsāk jaunajā vietā. Sagatavots projekta uzdevums, galvenajos virzienos sastādīta remontdarbu tāme. Runa varētu būt par pusmiljonu LVR.

Skolas kolektīvs par paredzamiem jurģiem sajūsmu neizrāda. Nerunājot nemaz par visiem priekšdarbiem, acimredzot, nāksies palielināt arī mācību maksu. Pašreiz tā ir zema — 100 LVR mēnesī. Skolā nav centrālāpkares, nav arī citu komunālo pakalpojumu, par kuriem būtu lieli saimnieciskie izdevumi, tāpēc pietiek ar šādu maksu. Un audzēkņu skaits ir 170, tikpat cik iepriekšējos gados.

Mazie mūziķi vēl dzīvo Ziemassvētkos pilsētā rīkotā koncerta iespaidos, bet jau 1. februārī sāks darboties sagatavošanas klase jaunajam mācību gadam. Pašlaik skola gaida vecāku pieteikumus.

Spējīgākie, kuri sagatavošanas laikā gūs labākas sekmes, rudenī varēs jau saukties par pilntiesīgiem mūzikas skolas audzēkņiem.

• Stikla fabrikas direktors J. Skreivers, taujāts par to, ar ko sācies šis gads viņa uzņēmumā, bija lakonisks un nerunīgs:

— Nav nekā laba, ko pateikt. Norēķini nepienāk. Maiņas naudas koeficients neapmierina. Fabrika strādā ar 20 procentu jaudu no iespējamās. Daļēji darbojas roku izstrādes cehs. Nekas labāks nav paredzams. Ceha produkcija? Guļ noliktavās, jo patērētājiem nav naudas, par ko precī iepirkt. Izbraukuma tirdzniecību rīkojam. Preiļos? Bijām arī tur. Nabagi arī preiļieši. Uz redzēšanos!

• 1. vidusskolā ar skolotājas Ausmas Pinkules starpniecību saņemts liels grāmatu sūtījums no ASV dzīvojošā skolas pirmā direktora Antona Trokšas. Pienākusi vērtīga daļlīteratūra, galvenokārt, trimdas izdevumi latviešu valodā.

Lai pārņemtu progresīvās apmācības formas, nepieciešamas atbilstošas mācību grāmatas. Līvānu 1. vidusskola, kā arī daudzi vecāki ir pateicīgi firmai «Linga» (vadītājs Valentīns Uljanovs), par kuras līdzekļiem ar uzņēmuma «RAKA» starpniecību nopirkta jaunās angļu valodas mācību grāmatas «Kompas 1» sestajām klasēm.

ASV firma grib ņemt nomā daļu no Līvānu mājbūves kombināta

Ceturtdien Līvānos bija ieradusies kādas amerikāņu firmas pārstāvji (tā bija jau trešā vizīte), lai apspriestu iespējas ņemt nomā daļu no mājbūves kombināta. Šai firmai jau ir vairākas ražotnes Krievijā un tā nodarbojas ar kokmateriālu sagatavošanu eksportam uz Tuvo Austrumu valstīm.

Ja kontrakts tiks noslēgts, firma ņems nomā žāvētavu, kuru tā plāno rekonstruēt, kā arī daļu no diviem cehiem, lai ražotu dēļus, sagataves un citus materiālus. Telpas firma vēlas īrēt, bet zāģus, ēvelmašīnas, kā arī citas iekārtas nopirkt. Līdz ar to kopumā ASV firmas pārziņā pārietu aptuveni 10 procenti no kom-

bināta, tiktu radītas 200-300 jaunas darba vietas, kas Līvāniem, kur ir augsts bezdarba līmenis, ir sevišķi svarīgi. Jaunas darba vietas parādītos arī mežizstrādes darbiniekiem. Diemžēl darījuma noslēgšanu, kā «Novadniekam» pastāstīja rajona TDP priekšsēdētājs I. Muzikants, kurš bija ieradies uz tikšanās ar firmas pārstāvjiem, patlaban kavē nenokārtotās īpašuma attiecības mājbūves kombināta.

Piektdien firmas pārstāvji turpināja sarunas Rīgā, Lauksaimniecības ministrijā.

P. Pizelis

JANVĀRA VĒTRĀ

• Daugavpils hidrometeoroloģiskās stacijas Jersikas punkta vadītājs Jānis Ozoliņš:

— Jersikā izgāzti ļoti daudzi koki, dažu saimnieku mājām izpostīti jumti. Parkā pie skolas izgāzta kādas piecas egles, bet milzīgs bērzs krīzdams tik tikko neskāra skolu. Manos pienākumos ir ūdens līmeņa, ledu biezuma mērīšana un radiācijas noteikšana. Par laimi vētras laikā Daugavā bija ledus, ūdens necēlās. Ledus biezums 18 centimetri, pēdējā laikā tas kļūst plānāks. Ledū ir lāsmeņi, virs tā ūdens divu centimetru biezumā. Radiācijas līmenis — 11-12 mikrorentģeni stundā, kas ir normas robežās.

• Uz Silajāņu deviņgadīgo skolu zvaniņām ar lielām raizēm, atceroties, ka vasaras nogalē, kad citviet par lielu vētru nemaz nebija runas, Silajāņos bija daudz postījumu un milzums pie skolas izgāztu koku, kas nāca kā neparedzēts papildinājums malkai. Tomēr direktora vietnieks Jānis Tretjuks teica, ka:

— Šoreiz nebija tik traki. Vairākām mājām ir gan sabojāti jumti, cietušas siltumnīcas. Tomēr skolas dārzā tikai izlauzīti zari. Tiesa, nesam paspējuši vēl tikt galā ar iepriekšējā vētrā izgāztajiem kokiem.

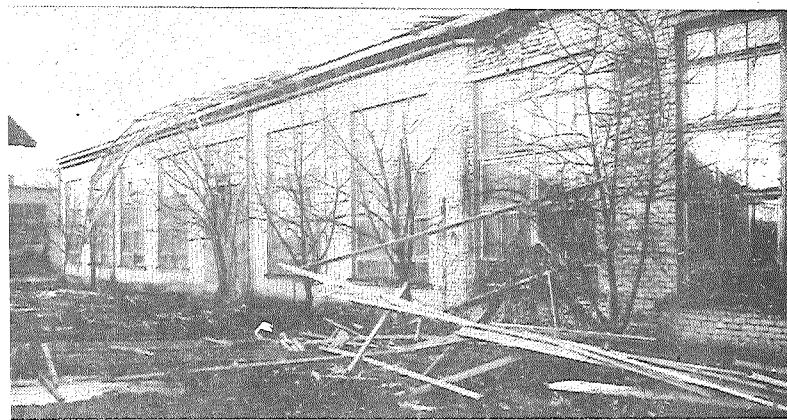
• Līvānu valdes priekšsēdētājs Arnolds Jelisejevs:

— Lielu bojājumu, par laimi, nav. Vairāk cietusi stikla fabrika, kur sapostīti divi jumti. Bojāti jumti divām dzīvojamām mājām. Ir izdauzīti logi, salauztas antenas, pārtrauktas elektrības līnijas, nolauzti zari. Vētras rezultātā arī viens negadījums uz ielas. Elektriķi laboja līniju, bet viņu traktorā ietriecās gazīks no Jēkabpils rajona Vīpes. Cietušo nebija, bet uz ilgāku laiku no darba ierindas izvests traktors.

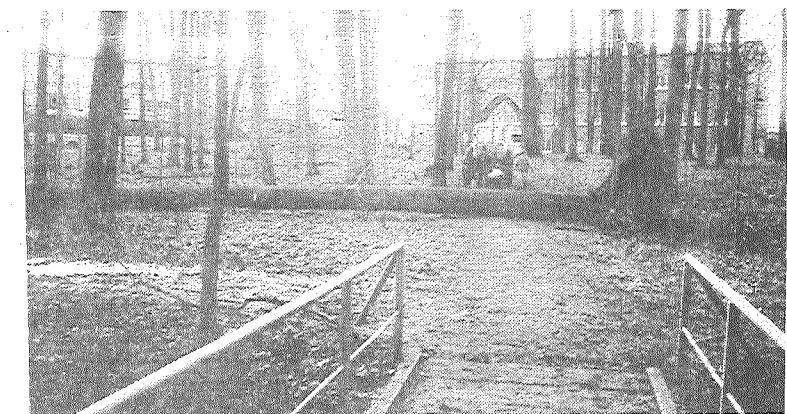
• Vienam no Daugavpils ielas namiem Preiļos, siera rūpnīcas mikrorajonā, visu piecu stāvu balkoniem vētra kā nieka papirus nolobīja gofrētos plānos apšuvumus. Dzišanās pēc lētākiem un neizturīgākiem materiāliem atgriežas vienmēr, diemžēl ne pie nama cēlājiem, bet pie īrniekiem.

• Vētras baigo iespaidu Preiļos vēl pastiprināja ugunsdzēsēju mašīnu sirēnas un to vairākkārtēja traukšanās pa ielām. Ugunsdzēsības un glābšanas dienestā pastāstīja, ka aizdegšanās tomēr nebijusi saistīta ar vētru. Kādā Talsu ielas mājā elektrības issavienojuma dēļ radusies uguns, kas, par laimi, ātri tikusi pieveikta.

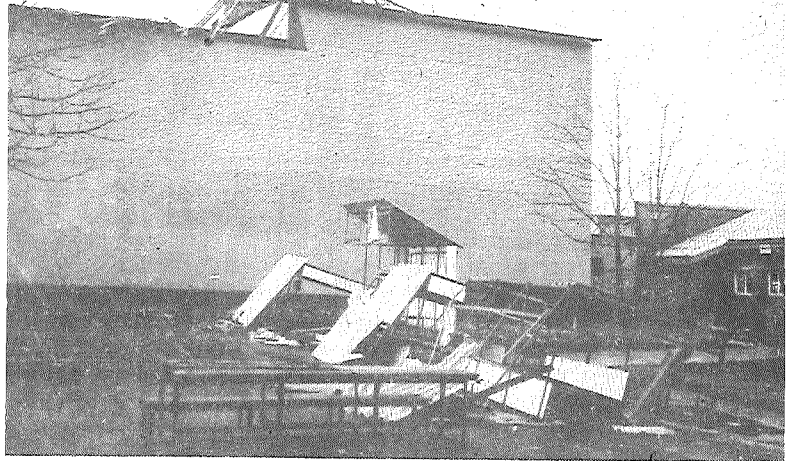
• Preiļos lielākie postījumi nodarīti parkam, «Lauktechnikai», universālveikalam. Nolauzti koki, kuri nereti krita uz telefonu un elektropārvades līnijām. «Lauktechnikas» tehniskās apkalpes stacijai norauts un saplūnīts jumts. Tāds pats liktenis piemeklēja arī universālveikala jumtu un kulinā-



■ Nopostīts jumts valsts uzņēmuma «Lauktehnika» ražošanas ēkai.



■ Nenostāvēja pretī stihijai arī parka vecie koki.



■ Viesulis netaupīja ne universālveikala jumtu, ne tirgus laukuma nojumus.

rijas kombināta noliktavas jumtu. Bet tirgus necilās nojumites sasitas drisku driskās, bojāts arī autoostas jumts, daudzviet izsisti logu stikli, sabojāti rāmji, durvis.

Ap pusdienlaiku pilsētas ielas brīžiem bija bīstami uzturēties. Arī daudzdzīvokļu namu tuvumos. No balkoniem rāva nost apdares materiālus, pat betona gabalus. Gājējiem uz galvas gāzās spaiņi, dažādi saimnieciski un nesaimnieciski priekšmeti, ko pilsētnieki glabā balkonos.

• Desmit rajona pagastos piektdienas rītā nedarbojās sakari. Lieļākie postījumi nodarīti Pelēču pagastā, kur bojāts jumts 36 dzīvok-

ļu mājai, personīgajai mājai izgāzta siena, nebija elektrības. Bez elektrības palika arī puse no Aglonas pagasta teritorijas, Gailišu puses iedzīvotāji, daļa Sīļukalna pagasta. Sabojātas 60 apakšstacijas.

Vairs nevajadzēs lauzīt galvu par baseina celtniecību ūdensslēpošanas bāzē: tā pārseguma panelis noslaucīts no zemes virsas.

• Vajadzēs daudz līdzekļu, lai salabotu garāžu un namu jumtus, izlīrinātu dražas, atjaunotu telefona un elektropārvades līnijas.

Līvija Rancāne, Aina Iljina

JŪS JAUTĀJĀT...

Paskaidrojumi zemniekiem

Gan LZS sapulcē, kas notika 9. janvārī, gan pa tālruni un arī satiekoties, zemnieki T.Ivdre no Aizkalnes pagasta, J.Pūga no Upmalas pagasta un citi griezušies ar daudziem jautājumiem, ko var apvienot atsevišķās grupās. Atbildes meklēju pie rajona lauksaimniecības pārvaldes, zemnieku konsultāciju biroja un Latvijas Bankas Preiļu nodaļas atbildīgajiem darbiniekiem.

Lauksaimniecības pārvaldes galvenais agronomis inspektors Jānis Kivlenieks paskaidroja, ka paju sabiedrība «Ausma», slēdzot līgumus par sēklām, ar zemniekiem vienojās, ka līdz 15. oktobrim saņēs no viņiem tikko iekultos graudus attiecībā 1:2, bet par katru nokavētu dienu būs jāmaksā soda nauda 0,5 procentu apmērā. Tonna sēklas šajā saimniecībā novērtēta ar 8000 rubļiem, tagad cena jau pieaugusi divtik liela. Daudziem zemniekiem lielas sējumu platības sausumā aizgāja bojā, viņi cerēja uz solīto valsts kompensāciju (mūsu rajonam vairāk par 50 miljoniem rubļu), lai tad norēķinātos ar šiem līdzekļiem, bet nesaņēma. Paju sabiedrība «Ausma» sēklas tāpat ievēd uz noteiktiem procentiem, tāpēc tai jāņem vērā arī savas ekonomiskās intereses. Tomēr šis saimniecības agronome Valentīna Anspaka, kura nodarbojas ar sēkļu aizdošanas jautājumiem, piebilda, ka iespējami arī izņēmumi un atvieglējumi, kas aizņēmējiem jārotājami uz vietas.

Lauksaimniecības pārvaldes priekšnieka vietnieks Jānis Desainis pastāstīja, ka ar degvielas sadales un piegādes jautājumiem nodarbojas tikai pagastu valdes, kuras saņem arī informāciju par fondu iedalīšanu. Par cenām un citām izmaiņām daudz raksta arī rajona laikraksts, tomēr neskaidrību vēl netrūkst. Tā tas vērojams arī Upmalā un citur. Visas šīs lietas jāņem rokās zemniekiem pašiem, izveidojot savas politiskas vai saimnieciskas organizācijas pagastos, izvirzot savus uzticamus pilnvarotus, kas ievēros kopīgās intereses. Arī turpmāk degvielas jautājumus risinās tikai pagasti.

Daudz jautājumu izvirzās par informētību, informācijas par cenām trūkumu zemniekiem, ko, kas un kā pārdod. Pagastos, kur ir darbīgi un godīgi konsultanti, viņi ar visu regulāri iepazīstina zemniekus, to dara arī rajona konsultāciju birojs, paskaidroja vadītājs Māris Liniņš. Tomēr ne vienmēr un ne visi komersanti, kas nodarbojas ar minerālmēslu vai tehnikas pārdošanu, paši reklamē

savas preces. Tagad jau ar komerciju nodarbojas arī tādas organizācijas, kurām tas nav raksturīgi, piemēram, siera rūpnīca, linu fabrika un citas.

Konsultāciju punkti ir tikai desmit pagastos — budžetā nav līdzekļu, lai tos iekārtotu visur, bet zemnieki arī paši var uzturēt tādus speciālistus. It visur kļūst acīmredzams, ka vienam pašam saimniekam bez speciālista lōpkopībā un augkopībā neiztik. Konsultanta tiešais uzdevums ziemas mēnešos ir zemnieku izglītošana.

Par banku lietām pastāstīja kredītu daļas vadītāja Tekla Stude. Banka aizdevumos dod tik daudz, cik atļauj tās resursi. Ja zemnieku saimniecību kontos ir, sacisim, trīs miljoni rubļu, tad šo summu, atskaitot piekto daļu, kas jāieskaita rezervē, var aizdot citiem. Noteikumi pagaidām ir tādi, ka banka kredītē tikai uz vienu gadu un par nelieliem procentiem mēnesī — tie ir 10 procenti. Ļoti nopietni strādājam pie tā, lai mums būtu vairāk līdzekļu un arī aizdot varētu uz mazākiem procentiem, sacīja T.Stude. Šim nolūkam banka cenšas piesaistīt visus brīvos SIA, privātuzņēmumu un privātpersonu līdzekļus, par viņu noguldījumiem maksājot divreiz lielākus procentus nekā citas kredītiestādes.

Pašlaik LB Preiļu nodaļa kredītos zemniekiem izsniegusi 9 miljonus rubļu. Tiklīdz būs ilgtermiņa noguldījumi, varēs piešķirt arī tādus pat kredītus. Piemēram, kāds klients bankā uz gadiem pieciem nogulda piecus miljonus rubļu, tad par šādu summu uz to pašu laiku var kredītēt citu. Banka ir vidutājs starp šiem diviem līgumu slēdzējiem, pie tam par savu darbu ņem minimālu atlīdzību.

Pirms kara plašu popularitāti bija ieguvušas zemes, hipotēku bankas un citas bankas, akciju sabiedrības, kas aizdeva naudu zemniekiem. Tagadējā mūsu valstī šī sistēma vēl tikai veidojas. Nākotnē, bez šaubām, būs gan bankas, kas naudu zemniekiem aizdos pret galvojumu un uz ilgu laiku, gan citādi. Toties pašlaik, lai zemnieks dabūtu aizdevumu uz vienu gadu, viņam jāgriežas LB Preiļu nodaļā. Tur savukārt skatās, vai tādi līdzekļi ir, un tad liek piegādāt no pagasta garantijas vēstuli.

Valsts banku reorganizācijas programma paredz nodaļu pārveidošanu un privatizāciju. Īpaši bagāti klienti šajā sakarībā var ar savu brīvo kapitālu piedalīties akciju komercbankas dibināšanā Preiļos uz LB tagadējās nodaļas bāzes.

Materiālu sagatavoja A.Rancāns

Zemessardzes 35. bataljonā

ŠTĀBA MĀCĪBAS

Aizvadītajā gadā Latvijas zemessargu mācību centrā Cēsis britu armijas speciālistu vadībā iegūtās zināšanas štāba darbinieki, kuri apmeklēja šo skolu, tagad tālāk nodod saviem kolēģiem topogrāfiskajās, taktiskajās un ierindas apmācībās. Pēc programmas apgušanas viņi savukārt mācīs rotu komandierus, bet tie visus zemessargus.

GATAVĪBA — TEICAMA

Trešajai (Līvāni, komandieris Vilis Butlers) un piektajai (Upmalas pagasts, komandieris Pēteris Grauziņš) rotām bija sarakota mācību trauksme. Zemessargi noteiktajā laikā izpildīja visus uzdevumus, viņu kaujas gatavība novērtēta ar atzīmi «teicama».

GATAVOJAS SACENSĪBĀM

Rīgā notiks sacensības ziemas sporta veidos. Tām nopietni gatavojas bataljona šāvēju komanda Alberts Brencāns, Jāzeps Brūvers, Aivars Žugris no štāba, Voldemārs Mālnieks no Rudzātu pagasta un citi.

PĀRBAUDA IEROČU GLABĀŠANU

Šajās dienās speciāla štāba komisija pārbauda reglamenta un instrukcijas par LR Zemessardzes ieroču un speciālo līdzekļu glabāšanu un lietošanu izpildi, pieprasot šo dokumentu nelomāku ievērošanu (tie publicēti nule iznākušajā žurnālā «Latvijas Zemessargs» 2. numurā).

ATSĀKAS PATRULĒŠANA

Pēdējā laikā manāms, ka sarosījušies huligānisku izdarību «cienītāji» no jaunās paaudzes vidus, brīvāk jūtas dzērāji un citi kārtības traucētāji. Lai tiem iedvestu bijību, zemessardzes štābs nolēmis atsākt patrulēšanu pilsētā. Pie reizes patrulnieki pētīs arī savu amatbrāņu uzvedību.

A.Mežmalis

Raundaps ir nekaitīgs dabai un cilvēkiem

Katrs zemnieks zina, cik daudz darba jāiegulda, lai iznīcinātu nezāles sakņu dārzos, graudaugu laukos, cukurbiešu sējumos un citu kultūru platībās. Nezāles ne tikai nomāc kultūraugus, bet arī patērē ievērojami lielu daudzumu kultūraugiem nepieciešamo barības vielu, līdz ar to samazinot ražu.

Padomāsīm un varbūt ciņā ar nezālēm ņemsim ASV firmas «Monsanto» ražoto universālo herbicīdu raundaps. Raundaps ir nekaitīgs videi un cilvēkiem, kā arī dzīvniekiem. Raundaps iznīcina visas nezāles un to saknes. Īpaši derīgs tas ir vārpatas izskaušanai. Raundaps patīk augsnē — tās mikroorganismi to pārstrādā, tas ir 2,5-3,4 reizes lētāks par jebkuru citu herbicīdu.

Atkarībā no apstākļiem un audzējamās kultūras raundapa pielietošanas metodes varētu būt šādas:

— Pavasarī pirms sējas raundapu miglo uz sadīgušām nezālēm 1-1,5 l/ha vārpatai, 0,5-1 l/ha citām nezālēm. Pēc trim dienām lauku kultivē un sēj graudaugus, linus, cukurbietes.

— Pirms kultūraugu sadīgšanas

nomiglo pēc sējas gan graudaugus, gan dārzena laukus tad, kad sadīgušas nezāles, bet ne kultūraugi. Zināms, ka nezāles uzdigst ātrāk par kultūraugiem. Deva 0,5-1 l/ha.

— Pirms labības plaušanas — visplašāk lietotā metode pasaulē graudaugu zudumu novēršanai. Bez šaubām, šo metodi ekonomiski izdevīgi lietot lielās graudaugu kultūru platībās. 7-10 dienas pirms labības plaušanas laukus nomiglo ar raundapu. Iznīkst visas labībā ieaugušās nezāles, īpaši vārpatā. Līdz ar to plaušanas procesā graudi ir sausāki, neaizsērē kombaini, ražas zudumi mazāki. Deva — 1-1,5 l/ha.

— Pēc ražas novākšanas, kad salmi un nezāles sadīgušas, rugaini apstrādā ar raundapu. Varētu rīkoties arī šādi: pēc salmu novākšanas rugaini loba, lai radītu labvēlīgus apstākļus nezāļu sadīgšanai. Pēc tam lauku apstrādā ar raundapu un pēc dažām dienām veic rudens aršanu.

Raundapu var pielietot arī augļu dārzos, lai iznīcinātu nezāles starp augļu kociņiem. Ar to apstrādātie

augļu dārzi retāk cieš no pavasara salnām. Raundaps palīdz atjaunot ganības, tas iznīcina nezāles, krūmus un veco zāli.

Raundapu var pielietot arī mežu kopšanas darbos. Tas iznīdē nevēlamās koku sugas vai krūmus un nezāles. Var lietot pirms jauno mežu stādīšanas vai arī jauno skuju koku stādījumos.

Raundapu iespējams iegādāties firmas «Partneri» universālveikā «Daugavgrīva» Rīgā, Parādes ielā 3. Cena 12 \$ vai 2500 LVR litrā. Var pasūtīt un iegādāties arī valsts uzņēmumā «Latvijas agroķīmija» Rīgā, Republikas laukumā 2.

Jaunsaimnieki, piemājas saimniecību īpašnieki un citi interesenti var iegādāties raundapu sīkos fasējumos komplektā ar rokas smidzinātāju.

Domāju, ka ziņām par raundapa iegādes daudzumu vajadzētu nonākt pie pagastu konsultantiem, pēc tam tās apkopot lauksaimniecības konsultāciju biroja un centralizēti iegādāties.

Pēteris Vaivods, Aglonas pagasta zemnieku saimniecību konsultants

Krājbanka paaugstina noguldījumu procentus

Valsts krājbanka, sākot ar šī gada 1. janvāri paaugstinājusi procentus visu noguldījumu veidiem. To «Novadniekam» pastāstīja bankas Preiļu nodaļas pārvaldniece Z.Ruča.

Noguldījumiem uz pieprasījumu, kuriem līdz šim uzskaitīja 2 procentus gadā (arī noguldījumiem uz uzrādītāja vārda), ar 1. janvāri uzskaitīs 5 procentus gadā; iestāvošiem noguldījumiem — 5 procentus;

fizisku personu tekošajiem rēķiniem — 5 procentus; termiņa noguldījumiem ar ienākumu 3 procenti gadā — 6 procentus;

līguma noguldījumiem — 8 procentus;

jaunažnes premiāliem noguldījumiem — 10 procentus;

termiņa noguldījumiem virs 1-3 gadiem — 15 procentus, virs 3-5 gadiem — 20 procentus, virs 5 gadiem — 25 procentus gadā;

bērnu noguldījumiem — 25 procentus;

noguldījumiem pēc pieprasījuma ar ienākumu 6 procenti gadā — 10 procentus;

termiņa noguldījumiem uz 6 mēnešiem — 12 procentus gadā (pusgadā — 6 procentus), uz 1 gadu — 15 procentus, uz 2 gadiem — 18 procentus, uz 3 gadiem — 20 procentus, uz 5 gadiem — 25 procentus, uz 10 gadiem — 35 procentus;

bezprocenta speciālajiem rubļu rēķiniem — 5 procentus gadā.

Turpmāk krājbankā varēs atvērt depozīta noguldījumus fiziskām personām — sākot ar 15 000 LVR, uz 2 gadiem ar 30 procentu ienākumu gadā. Papildus iemaksas krājbanka nepieņems. Gada beigās procenti tiks pieskaitīti kapitālam. Ja kontu noguldītājs slēgs pirms termiņa, tad procentu summa viņam netiks izmaksāta.

Procentus varēs saņemt kopā ar kapitālu, slēdzot kontu. Ja depozīta konts pēc 2 gadiem tiks saglabāts, par turpmāko laiku noguldītājs procentus saņemt nevarēs. Viņam būs tiesības jebkurā laikā noslēgt jaunu līgumu.

Depozīta noguldījumus turpmāk pieņems arī no juridiskām personām — sākot ar 100 000 LVR, uz 6 mēnešiem ar 40 procentu ienākumu gadā. Ja būs ieguldīts 1 miljons LVR un vairāk uz 6 mēnešiem, tad ienākuma summa pieaugs līdz 50 procentiem gadā. Ja naudu izņems ātrāk, tad procentu summu neizmaksās.

L.Zīle

LAUKU AKTUALITĀTES

Tiek slēgti līgumi, notiek vienošanās

Ceturtdien lauksaimnieki tikās ar Daugavpils un Jēkabpils gaļas kombinātu pārstāvjiem. Daugavpils gaļas kombināts slēdza līgumus par lopu iepirkšanu šogad. Paredzams (tāda vienošanās notika), ka par cūkgaļu turpmāk maksās 110 rubļu par kilogramu, par liellopiem — 30 rubļu, jaunlopiem — 40 rubļu par kilogramu. Kombināts organizēs un segs visus transportizdevumus.

Jēkabpils gaļas kombināts šogad līgumus neslēdz. Tā pārstāvis informēja rajona lauksaimniecības pārvaldi, ka lopus tur iepirks pēc grafika. Tiesa, jēkabpilieši par cūkgaļu kilogramu sola maksāt 100 rubļus.

Par līgumiem un grafikiem visiem ir viss bija skaidrs. Galu galā — šobrīd lopus var pārdot arī privātfirmām, kuras nodarbojas ar to eksportu. Taču... vai par nodoto gaļu kombinātos laucinieki saņems samaksu vispār (ieskaitot summas, kuras kombināti jau ir parādā) un kad saņems, tas nu gan šobrīd nevienam nav skaidrs.

Uz Preiļiem braukšot revizori...

Nu gan brīnums, jo pēdējā laikā taču nekā nekū netika pārbaudīts. Ar šādu viesu uzņemšanu nebija problēmu...

Kā informēja rajona lauksaimniecības pārvaldes juriste N.Koļcova, tad šo pārbaudi paju sabiedrības organizējot Lauksaimniecības ministrija. Pārbaudes mērķis esot analizēt likumdošanas ievērošanu lauku privatizācijas gaitā — likumīgi vai nē tikušas dibinātas paju sabiedrības, analizējot pašreizējo saimniekošanas efektivitāti un ekonomisko stāvokli, lai pēc tam izdarītu secinājumus, likumīgi vai nē par pajām tiek atsavināta manta.

Šī ziņa paju sabiedrību vadītājos izsauca spūrināmas domas. Kā izteicās agrofirma «Turība» vadītājs R.Kavinskis, tad — vai šobrīd Rīgas kungi negribētu pārbaudīt, cik likumīgi tika dibināti kolhozi...

Vai tas tiešām ir republikas Lauksaimniecības ministrijas un ministra kunga «farss» priekšvēlēšanu ciņā, lai visu vainu par lauksaimniecības sabrukumu un pašreizējo bezcerību, iespējamām

kļūdām privatizācijas gaitā uzveltu laukiem un pagastiem, rādīs laiks.

Bankas noteikumi jo dienas, jo bargāki

Ziņa, ka lauksaimniecības servī organizācijām — materiāli tehniskās apgādes bāzei, «Ražībai» par paņemto kredītu no bankas, lai nopirktu lauksaimniecības mašīnas, rezerves daļas, minerālmēslus, teju teju jāmaksā krietni lielāks procents (125%), šoka stāvoklī iedzen ne tikai apkalpojošās sfēras uzņēmumus, bet visus lauciniekus. Jo ik mēnesi minerālmēslu cena pieaugs vēl par vismaz 11 procentiem (pašlaik tie maksā aptuveni 25 rubļu kilogramā), nerunājot par lauksaimniecības tehnikas un to rezerves daļu dārdzību...

Priekšvēlēšanu ciņa sākas!

Paju sabiedrības «Druva» vadītājs V.Valters ar kolēģiem runāja par to, ka patlaban republikā tiek dibināta tautsaimnieku koalīcija un tajā apvienojas gan lauksaimnieku, gan rūpnieku profesionālākie un godīgākie spēki.

— Tautsaimnieku koalīcijai jāuzvar Saeimas vēlēšanās. Pretējā gadījumā visa mūsu izcīnītā neatkarība ir nulles vērtā, — sacīja V.Valters.

Viņš aicināja lauciniekus aktīvi iesaistīties priekšvēlēšanu diskusijās, sanāksmēs, kuras šobrīd tiek organizētas visos republikas lauku rajonos, droši izteikt savu viedokli par ekonomiku, politiskajām norisēm, valdību.

— Lai kāda dubļu jūra mums būs jāuzklausa no cilvēkiem, kuri patiešām nereti ir iedzīti izmisumā, mums jārunā ar lauku cilvēkiem un jāpāsaka viņiem patiesība. Jāpāsaka arī to, kas un kuri vadītāji šobrīd valstī ir vainojami par ekonomikas sabrukumu un krīzi. Cilvēkiem ir jāzina arī tas, ka pašreizējā valdība visiem spēkiem cenšas un centīsies noturēties un tikt pie varas Saeimā. Bet šo vēlēšanu iznākumu noteiks republikas province — lauku rajoni. Jo lielpilsētās republikas pilsoņu procentuālais skaits ir mazs. Protams, ka daudzi pašreizējie varasvīri centīsies pie varas tikt tieši ar lauku rajonu vēlētāju palīdzību un savās priekšvēlēšanu programmās teiks mēdānus solījumus...

Aina Iljina

Esiet uzmanīgi!

Geomagnētisko vētru ietekmē nelabvēlīgas dienas būs 19., 28., 31. janvārī.

IZLABOSIM KLŪDAS PERSONVĀRDOS!

«Novadnieka» 1992. gada 10. septembra numurā rakstīju ("Izlabosim klūdas uzvārdos!"), ka tagad ir nepieciešams un arī iespējams izlabot pielastās klūdas uzvārdos. Šajā rakstā pieskaršos jautājumam par klūdu izlabošanu arī personvārdos (kristītajos vārdos). Kad, kā un kāpēc šīs klūdas radušās?

Polji un krievi savas varas laikos sacentās Latgales latviešu pārtautotāšanā, t. i., pārpoļošanā un pārkrievotāšanā. To viņi veica mērķtiecīgi, neatlaidīgi un kompleksi — ar valsts varas un pārvaldes orgānu, skolas un baznīcas palīdzību. Latviešu valodas lietošana tika ierobežota vai pat aizliegta, vietvārdi, uzvārdi un kristīmvārdi tika poliskoti vai krieviskoti, lai Latgale viss izskatītos un izklausītos kā Polijā vai Krievijā.

Kad metriku grāmatas baznīcās tika rakstītas polju valodā, tad polju garīdznieki rīkojās šādi. Ja vecāki un krustvecāki jaundzimušajam izvēlējās vārdu Jūris, tad ierakstīja Jerži, ja Andrejs — tad Andžejs, ja Matiss (Mateiss) — tad Matušs, ja Francis — tad Francišeks, ja Jānis — tad, par laimi, Jans (jo tāds vārds ir arī poljiem), ja Margarita vai Margīta — tad Malgožata u. tml.

19. gs. vidū, kad Krievijas valdība piespieda metriku grāmatas rakstīt krievu valodā, tad latviešu personvārdu kropļošana (krieviskošana) kļuva vēl lielāka. Jāņi tika reģistrēti kā Ivani, Jāzeņi kā Josifi vai Osipi, Juri kā Jegori vai Georgi, Pēteri kā Pjotri, Sīmani (Seimāņi) kā Semjoni, Matīsi (Mateisi) kā Matveji, Gabrieli kā Gavriili, Helēnas kā Jeļenas, Katrīnas kā Jekaterinas, Elizabetes kā Jeļizavetas, Dorotas (Dortes) kā Darjas, Benediktas kā Venediktas, Agates kā Agafijas, Teklas kā Fjoklas.

Ka šos krieviskotos vai poliskotos personvārdus ikdienā nelietoja, liecina mani genealoģiskie pētījumi par saviem senčiem un radiniekiem (tos pēc vārdiem zinu septiņas paaudzes atpakaļ). Manas dzimtas vecākie locekļi zināja pateikt, kāds kristītais vārds viņiem un viņu priekštečiem baznīcā pierakstīts un kā viņi saukti ikdienā. Tie nebija krieviskoti vai poliskoti. Krieviskotie vai poliskotie vārdi figurēja tikai dokumentos.

Neatkarīgās Latvijas laikā (1918-1940) krieviskotie un poliskotie vārdi pasēs un citos dokumentos tika aizstāti ar atbilstošiem latviskiem personvārdiem, kādus tos lietoja paši personvārdu īpašnieki,

viņu ģimenes locekļi un citi. Tāda rīcība nekādus pārpratumus personas identificēšanā (tāpatības noskaidrošanā, paziņāšanā) nevarēja notikt, jo bez personas vārda un uzvārda katram ir savs dzimšanas gads un datums, dzimšanas vieta, vecāku vārdi.

Padomju okupācijas laikā, kad dzimtsarakstu, nodaļām vai arhīvam tika pieprasītas apliecības vai izziņas par dzimšanu, miršanu vai laulībām, atkal no metriku grāmatām tika pārakstīti krieviskotie vārdi burtā burtā. Te neko nedrīkstēja izmainīt; lai neviens cilvēks nevarētu izvairīties no čekas un citu represīvo orgānu stingrā tvēriena, jo komunistiskā totalitārā režīma valstī katrs tika turēts aizdomās kā savas biogrāfijas slēpejs, politiskais noziedznieks vai potenciālais noziedznieks. Tāda rīcība sekmēja arī Latvijas krieviskošanu.

Bet pārsteidzoši ir tas, ka tagad, kad Latvija atkal pasludinājusi savu neatkarību, dažu dzimtsarakstu nodaļu darbinieki Latgalē, kalpojot burtam, latviešiem atkal uztepi krieviskos personvārdus. Tā mans tēvabralis Jāzeps Anspaks Preiļu rajona dzimtsarakstu nodaļai pieprasīja izsniegt viņam dzimšanas apliecību. Iesniegumā viņš

norādīja visus nepieciešamos datus: vārdu, uzvārdu, dzimšanas gadu un datumu (gan pēc vecā, gan jaunā stila), dzimšanas vieta, vecāku vārdus un uzvārdus. Bet dzimšanas apliecība viņam tika izsniegta ne ar Jāzeņa, bet ar Osipa vārdu, kāds cara laikā ierakstīts dzimšanas reģistrā, bet kāds nekad nav ticis lietots. Neatkarīgās Latvijas laikā pasē viņam bija vārds Jāzeps. No šī piemēra mēs redzam, kā no nebrīves laikos svešinieku izdētās olas atkal tiek «izperēts» svešas sugas čālis.

Tas turpmāk var notikt ar daudziem citiem, jo tagad sakarā ar jauno pasu izsniegšanu, īpašuma un mantojuma tiesību pierādīšanu būs vajadzīgas apliecības vai izziņas par kādas personas dzimšanu, miršanu vai laulībām. Tā atkal Jāņi var kļūt par Ivāņiem, Jāzeņi — par Josifiem vai Osipiem, Helēnas — par Jeļenām utt. Šādā gadījumā tādi personvārdi kādu laiku var pastāvēt un būs jālieto (vismaz oficiālajos dokumentos) vecākajai paaudzei, bet vēl ilgi — vidējai paaudzei, ja vajadzēs norādīt uz savu vecāku tēvavārdu.

Cik ilgi pastāvēs tāda pretdarbība, pazemojoša parādība?

Antons Anspaks

AI, DZĪVE, DZĪVĪTE...

Vai valstij bērnu izglītošana vairs nerūp?

Skumji un bēdīgi tagad ir ģimenēm ar bērniem. Dzīves dārdzība un materiālā nenodrošinātība daudzus deren galīgā izmisumā.

Mēs vairs nevaram bērnus nosūtīt uz skolu. Ģimenes budžets ir tik knaps, ka nav iespējams samaksāt ceļa izdevumus, jo bērni no Rušonas pagasta mācīties brauc uz Aglonu vai Preiļiem. Autobusa biļete izmaksā 50 LVR dienā, bet bērnam vēl jānodrošina arī nauda pusdienām. Piemēram, mēs ar vīru patlaban esam bezdarbnieki, bet uz skolu jāpalaiž divi bērni. Vēl drūmāka situācija ir ģimenēs, kurās aug pieci un vairāk bērni. Mūsu pagastā tādas, piemēram, ir Pēterim Grebežam, Natālijai Kaļvaj un vairākiem citiem. Grebeža bērni skolu jau neapmeklē, arī Natālija Kaļva ir izmisumā.

Katrai mātei sāp sirds par savu bērnu nākotni. Valdība Rīgā laikam nezina, kāda iztikšana šobrīd ir paju sabiedrības strādājošajiem un nestrādājošajiem cilvēkiem. Bet varbūt tā ir īpaša politika — lai laukos aug neizglītoti un maznodrošināti bērni, kuri būs kalpi bagātajiem privātzņēmējiem?

Dzirdam, ka Jēkabpils rajonā skolēniem daļēji kompensējot ceļa izdevumus. Kāpēc tur var, bet pie mums — nē? Griezāmies Rušonas pagasta valdē. Saņēmām atbildi, ka valde labprāt palīdzētu, bet nesot naudas. Runājām ar Augstākās Padomes deputātu Andri Puzo. Viņš apsolīja par šo lietu runāt Rīgā, un patiešām pēc nedēļas deputāts mūs informēja, ka bijis vairākos Rīgas «kabinetos», bet visur saņēmis vienu vienīgu atbildi: «Jā, griežas vietējās pašvaldībās. Tām ir nauda, lai palīdz...»

Runājām arī ar rajona TDP priekšsēdētāju I. Muzikantu un lūdzām risināt jautājumu par ceļa izdevumu kompensēšanu skolēniem. Atbilde bija viennozīmīga: «Ja Puzo kungam ir nauda, lai kompensē. Pašvaldību budžetos līdzekļu nav.»

Ir smagi apzināties, ka Latvijas valstij vairs nerūp bērnu izglītošana. Nerūp arī tas, vai ir un kā paēduši bērni. Ticiet — laukos brīžiem ir tāda situācija, ka nav par ko maizi nopirkt. Arī manā ģimenē tieši pirms Jaungada bija tā, ka nebija naudas, ko iedot bērniem ceļam. Sacīju: «Ja šoferis vedīs, brauciet, ja nē, tad — nē.» Diemžēl arī no autobusu parka puses nav atsauces un no līdzcīvēkiem iekļūtības. Gadās, ka bērns biļeti nopērk, bet pazaudē. Protams, ir arī tādi, kas brauc bez biļetes. Kontrolē reizēs viņi tiek aizturēti un saukti gandrīz vai par noziedzniekiem...

Mēs, rušonieši, vairs nezīnām, kam lūgt palīdzību, kā iztikēt. Kungiem, kā redzams, par to domāt nav laika. Vienkāršāk ir sūtīt no viena kunga pie otra, bet tas otrs sūta pie trešā. Vārdos visi jūt līdzīgu, bet praktiski nedara neko. Var jau būt, ka kāds savā priekšvēlēšanu programmā, lai iekļūtu Saeimā, svēti solis atrisināt arī šo problēmu. Vai tik tie atkal nebūs tukši solījumi, kas domāti naivajiem...

A.Repše (Rušonas pagasts)

Atjaunosim Putānu pamatskolu!

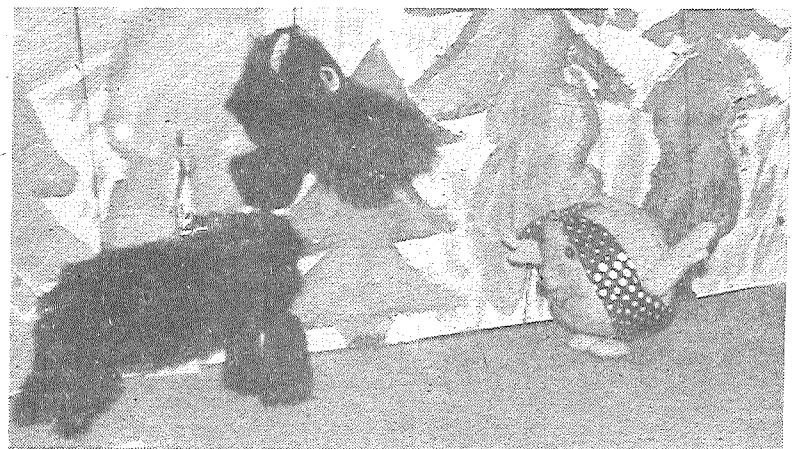
Izpostītajos laukos sāk atjaunoties rosība, veidojas zemnieku saimniecības, pieaug ģimeņu, tātad — arī bērnu skaits. Morāli stipra, rosīga, apzinīga un darbīga paaudze veidojas ģimenes lokā.

Centra skolas maczajiem tālu. Kā nodrošināt to mācīšanu un audzināšanu? Bijušās Putānu pamatskolas atjaunošanai ir visi priekšnoteikumi tās darbības uzsākšanai «Cīrīši» veikala telpās bērniem no tuvākajām apdzīvotajām vietām. Atjaunosim Putānu pamatskolu!

D.Valainis

JAUNIE TALANTI

Jau otro gadu skolēnu jaunrades centrā darbojas leļļu (marionēšu) teātra pulciņš, ko prasmīgi vada Anita ZEILE.



Skatītāju priekšā — «Kukulītis».

Leļļu teātra uzvedumos darbojas lelles marionetes, ko no augšas ar aukliņu un īpašām atsperēm vada skatītājiem neredzami aktieri (parasti viņi atrodas aiz aizslēdzes). Mazie aktieri pulciņa nodarbībās iegūst prasmi leļļu vadīšanā, mācās skaļi un izteiksmīgi runāt. Cer arī paši iemācīties izgatavot jaunus lelles marionetes.

Pirmo uzstāšanos sagatavoja Deina Čivkule, Linda Miglāne, Zane Kivleniece Māris Priekulis. Viņi uzstājas Ziemassvētku sarīkojumā Preiļu pilsētas bērniem invalīdiem ar uzvedumu «Kukulītis». Pulciņa bērni turpina iestudēt lugu «Pasaka par rāceni».

Aija Caune

7. janvārī Viļānos uz televīzijas konkursu «Ko tu prot?», pulcējās daļinieki no Latgales novada. No mūsu rajona konkursā piedalījās kapela un

J.Silicka foto

vokāli instrumentālais ansamblis no Peleču pamatskolas, Līvānu 1. vidusskolas kapela «Dunduriņš» un soliste Ilze Rimša, arī Jaunsilavas pamatskolas solists Aivars Pudulis. Konkursā piedalījās arī skolēnu jaunrades centra etnogrāfiskais ansamblis «Ceiru-leits», Preiļu 1. vidusskolas kapela un Galēnu pamatskolas meiteņu ansamblis. Konkursa rezultāti būs zināmi pēc 20. janvāra, kad būs notikušas skates pārējos Latvijas novados.

I.Peiseniece

P.S. Līvānu 1. vidusskolas kapela «Dunduriņš» bija arī tā, kas brauksimā uz konkursu biokīmiskajā rūpnīcā pelnīja autobusu, nevis ansamblis, kā to minējām iepriekšējā avīzē. Patikami, ka Līvānu 1. vidusskolā pašdarbības kolektīvu ir tik daudz, ka tos var arī sajaukt!

Rožupē — savs deju kolektīvs

Par jaunu veikalu atvēršanu dzirdam ik dienas, jaunus sabiedrības, partijas, apvienības — lūdzu, cik vēlaties! Ekonomiskās un politiskās norises sabiedrības dzīvē ieguvušas dominējošo vietu. Uz šī fona patīkami ir dzirdēt par kādu sarosīšanos kultūras dzīvē. Rožupes pusē nodibinājies, tieši tā — pēc pašu iniciatīvas nodibinājies — jauns deju kolektīvs. Tuvāk par to «Novadnieks» palūdzta pastāstīt Annu Miltu, šī kolektīva vadītāju.

— Kādreiz, pirms gadiem piecpadsmit tiku vadījusi deju kolektīvu. Pēc tam dzīve pavērsās tā, ka nācās gādāt par dažādām sporta darbības norisēm, biju saistīta ar «Vārpas» sportistiem. Strādāju Rožupes skolā. Pagastā ir savs deju kolektīvs, bet kad paju sabiedrība «Rožupe» sadalījās divās daļās, jaunizveidotajā «Dubnā» arī atradās deju gribētāji. Aizvien biežāk manu paziņu un draugu starpā ieskanējās runas par savu deju kolektīvu. Oktobra sākumā pirmo reizi sapulcējāmies visi, kas gribēja deju. Man tika kolektīva vadītājas gods... Jau pirmajā reizē pateicu skaidri, ka mums, protams, nav līdzekļu, ka mūs neviens ne atvedīs, ne aizvedīs uz mēģinājumiem, ka viss balstīsies tikai uz pašu gribēšanu un varēšanu, un jau tūlīt katram ir jāizlemj, cik tā viņam ir stipra. Palika daudzi. Un tagad esam vidējās paaudzes deju kolektīvs ar deviņiem pāriem. Kaut arī saucamies par vidējo paaudzi, daudzi dejotāji ir gados jauni, nupat tikai nodibinājuši savas ģimenes. Neskatoties uz visiem grūtajiem laikiem, cilvēkiem pietiek entuziasma, jaunatnei gribas kaut ko darīt. Deju kolektīvā deju

arī mans dēls Jānis, meita Sandra, vedekla Daiga, znots Tālvāldis. Ir ilggadīgi dejotāji, piemēram, Velta un Pēteris Lojāni, uz dažādām skatuvēm un daudz ir dejujis Andrejs Kārklis. Šie dejotāji piedalījās arī iepriekšējos dziesmu svētkos.

Mēģinājumi notiek reizi nedēļā. Pateicība pienākas Rožupes pamatskolas direktorei Aloidai Rimicānei, kas neliedz telpas mūsu dejušanai. Tomēr pēc jaunā gada mēģinājumu skaitu jāpalielina, jāaprīli, acimredzams, jau būs deju kolektīvu skate. Mēs taču arī gatavojamies šī gada dziesmu svētkiem! Faktiski esam izņēmuši gandrīz visu repertuāru, vēl atlikušas divas dejas. Tām nevaru dabūt aprakstu. Vecie kolektīvi jau sen mēģina un deju, mēs nu cenšamies viņus panākt.

Ne tikai dejotāji, bet arī citi strādā kopā ar mums vienīgi uz entuziasma pamata. Mūsu muzikālā pavadītāja Inga Austere, Rožupes skolotāja, par savu darbu nesaņem ne rubli, tomēr pacietīgi ar mums aizvada mēģinājumu vakarus, un mēs ļoti esam apmierināti ar viņas spēlējumu. Pēc pieredzes un padoma griežamies arī Preiļos pie Silvijas Kurtiņas un Intas Ancānes, un tos arī saņemam. Grūtākais pašreiz ir ar tautas tērpiem. To mums vienkārši nav, un pašreizējos apstākļos mēs tos līdz Dziesmu svētkiem arī nespēsim nedz sašūt, nedz izšūdināt, nedz arī nopirkt.

A. Miltas vadītais deju kolektīvs pagaidām publikas priekšā vēl nav stājis. Taču stāsta, ka drīz dejušot saviem ļaudīm paju sabiedrības gada sapulcē. Daudzi par šī kolektīva pastāvēšanu neesot pat dzirdējuši...

L.Rancāne

Negribēti jūrģi

Agrākos gados jūrģi vienmēr bija priecīgs notikums, taču pašreiz tie bieži vien tiek uzņemti bez jebkāda prieka, jo ir piespiedu. Tā arī rajona bērnu bibliotēkai. Uz jaunām telpām Raiņa bulvārī 26 (kādreizējā partijas ēka) tā sāka pārcelties pagājušo otrdien. Eku, kurā bibliotēka atradās līdz šim, vēlas atgūt likumīgā īpašniece. Uz jauno vietu bibliotēka varēja sākt krāvēties vien pēc tam, kad tur tika izdarīts remonts. Gan paši pirmie nama apsaimniekotāji, gan vēlāk finansu inspekcijas ļaudis strādāja kabinetos, bet bibliotēkas specifika prasa plašākas zāles grāmatu fonda izvietošanai un ērtai piekļūšanai. Tāpēc notika remonts, kura laikā izņēma kabinetu starpsienas. Rezultātā tapusi lasi-

tava, abonementa zāle, kā arī viens darba kabinets un noliktava.

Parcelēšanās sākās jau labu laiciņu iepriekš ar grāmatu siešanu saņimos, kas notika pēc darba laika. Bet pati 20 tūkstošu grāmatu pārvietošana, proti, iznešana līdz bibliobusam, un tad no autobusa līdz jaunajai vietai, prasīja daudz spēka. Palīgos nāca arī rajona bibliotēkas darbinieki, lasītāji — abu Preiļu vidusskolu bērni. Daudzo plauktu pārcilāšanai tika aicināti strādnieki.

Iekārtošanās jaunajā vietā un grāmatu izvietošana prasīs vēl apmēram nedēļu. Janvāra nogalē bērnu bibliotēka paredz vērt durvis lasītājiem. Taču jau tūlīt sākas jaunās raizes — kas dos līdzekļus apmaksāt centrālo apkuri?

L.Sila

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

Otrdien, 19. janvāris

LATVIJAS TV I
 18.00 Ziņas. 18.15 Koncerts. 19.00 Vizīte. 19.30 G.Janovskis. Heidelbergas nakts. TV iestudējums. 2. daļa. 20.00 Mult. filma. 20.30 Panorāma. 21.10 Feldbergs. Austrijas mākslas filma. 23.05 R.Paula dziesmas.

OSTANKINAS TV
 14.00 Ziņas. 14.25 Lietišķais vēstnesis. 14.40 Ādama Smita naudas pasaule. 15.10 Bloknots. 15.15 Vuks. Mult. filma. 2. sērija. 15.50 Aicinājums uz deju. 16.10 Vienmēr kopā ar jums. 16.40 Kā gūt panākumus. 17.00 Ziņas. 17.25 TV kanāls Ostančina piedāvā... 17.50 Mūsdienu Libāna. 18.05 Atgriešanās Edeņē. Mākslas filma. 18.55 Tēma. 19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Starptautiskā kinofestivāla lauroātu apbalvošana. 23.10 Ziņas. 23.30 Viss

ir iespējams. 24.00 Pagājība. 0.40 Šerloka Holmsa un doktora Vatsona piedzīvojumi. 2. sērija.

LATVIJAS TV II
 17.30 Latgales ziņas (krievu val.). 18.05 Mācīsimies angļu valodu! 11. nod. 18.30 Kling, klang, esam klāt! 18.50 Mult. filma. 19.00 Latvijas biznes. 19.30 Ziņas. 19.45 Ceļotāja acīm. 20.15 Koncerts. 20.30 Panorāma. 21.00 Biznesa pasaulē. 21.50 Ziņas. 22.00 Vidzemes TV. 22.30 CNN.

Trešdiena, 20. janvāris

LATVIJAS TV I
 18.00 Ziņas. 18.15 Koncerts. 18.40 Brīvais mikrofonis. 19.30 Mūzikas pasaule. 20.00 Ekrāns bērniem. 20.30 Panorāma. 21.10 Visu vai neko! 22.25 Diva. 23.35 Nakts ziņas.

OSTANKINAS TV
 5.30 Rīts. 7.45 Firma garantē. 8.00 Ziņas. 8.20 Mult. filma. 8.40 Vorope-

žas TV. 9.05 Dzīvnieku pasaulē. 9.45 Sākotnē. Mākslas filma. 11.00 Ziņas. 11.20 Kalpone. Mākslas filma. 11.55 Dok. filma. 13.50 Mult. filma. 14.00 Ziņas. 14.25 Telemikss. 15.10 Bloknots. 15.15 Mult. filmas. 15.35 Atgriešanās pie Sniega karalienes. 16.15 ASV mult. filma. 16.45 Tehnodroms. 17.00 Ziņas. 17.25 Piesakām mult. filmu Zvaigznes nāk palīgā. 17.30 Publicistisks raidījums par bērnu problēmām. 18.00 Atgriešanās Edeņē. Mākslas filma. 18.50 Miniatūra. 19.00 TV izmeklēšana. 19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Sākotnē. Mākslas filma. 21.45 Reportāžas par neko. 22.00 J.Paniča autorprogramma. 4. daļa. 23.00 Ziņas. 23.35 Sacensības nakts biatlona. 0.10 Kalpone. Mākslas filma.

LATVIJAS TV II

17.30 BBC World Service. 18.05

Runāsim vāciski! 15. nod. 18.30 Hokejs. Rīga-Stars — Sanktpēterburgas ASK. 20.50 Brīnumzeme. 21.25 Spektrs. 22.00 Latgales-ziņas. 22.30 CNN.

Ceturtdiena, 21. janvāris

LATVIJAS TV I
 18.00 Ziņas. 18.15 20 000 Hz. 18.45 Mākslas pasaulē. 19.15 Dzied R.Trence. 19.30 Programma Neatkarība. 20.00 Bībeles stāsti - bērniem. 20.30 Panorāma. 21.10 Dzīvīte, dzīvīte... 22.40 Varietē mākslinieku koncerts. 23.30 Nakts ziņas.

OSTANKINAS TV

5.30 Rīts. 7.45 Firma garantē. 8.00 Ziņas. 8.20 Mult. filma. 8.30 Par kaķi. Mākslas filma. 9.40 ...Līdz sešpadsmit un vecākiem. 10.20 A.Vivaldi skaņdarbi. 11.00 Ziņas. 11.20 Krusttēva Toma būda. Mākslas filma.

13.10 Ļaujiet man dziedāt! Mākslas filma. 14.00 Ziņas. 14.20 Uzņēmējs. 14.25 Telemikss. 15.10 Par kaķi. Mākslas filma. 16.20 ...Līdz sešpadsmit un vecākiem. 17.00 Ziņas. 17.30 Piesakām mult. filmu Zvaigznes nāk palīgā. 17.35 Krievijas valdnieki. 18.05 Atgriešanās Edeņē. Mākslas filma. 18.55 Autorpūnīcas VAZ direktors V.Kadanpikovs. 19.40 Labu nakti, mazuļi! 20.00 Ziņas. 20.40 Loto spēle Miljons. 21.10 Ielūdz V.Kraņņevs un viņa draugi. 23.50 Tiem, kas vēl nomodā... 0.20 Ļaujiet man dziedāt! Mākslas-filma.

LATVIJAS TV II

17.30 Latgales ziņas (krievu val.). 18.05 Mācīsimies angļu valodu! 18.30 Videoputeklis. 18.50 Mult. filma. 19.00 Spektrs. 19.30 Ziņas. 19.45 Bruts. 20.00 Reģionālās TV piedāvā... 20.30 Panorāma. 21.00 Diskusiju klubs. 21.50 Ziņas. 22.00 CNN.

Sporta klubs «Cerība» informē

VOLEJBOLS

Noslēdzies Preiļu pilsētas čempionāts volejbola vīriešu komandām. Priekšsacīkstēs 9 komandas cīnījās katra ar katru, lai noskaidrotu tās astoņas, kurām būtu tiesības turpināt sacensības. Pēc šīm spēlēm turnīra tabula izskatījās sekojoši — «Lattelekom» 8—0, Riebiņi 7—1, «Veterāni» 6—2, SCO 4—4, «Lauktechnika» 4—4, «Cerība» 3—5, Preiļu 1. vidusskola 3—5, «Zemessargi» 1—7, «Vineta» 0—8. Ceturtdaļfinālos «Lattelekom» pieveica «Zemessargus» 3:1, «Lauktechnika» — SCO 3:0, Riebiņi — Preiļu 1. vidusskolu 3:0, «Veterāni» — «Cerību» 3:0. Pusfinālos «Lattelekom» — «Lauktechnika» 3:1, Riebiņi — «Veterāni» 3:0.

Finālspele Riebiņu pārstāvji savā cīņā pieveica «Lattelekom» komandu 3:1, tādējādi revanšējoties par zaudējumu priekšsacīkstēs. Spēle par 3. vietu «Veterāni» — «Lauktechnika» 3:2. Par Preiļu pilsētas volejbola čempionāta labāko spēlētāju tika atzīts Jāzeps Šņepsts (Riebiņi).

Sportisti izsaka pateicību Preiļu pilsētas valdei, kura atrada iespēju materiāli atbalstīt šo pasākumu.

Imants Babris, sporta kluba «Cerība» priekšsēdētājs

Atrasta mūžīgās jaunības recepte

Zinātnieki, kuri pēta Tibetas metodes, nesēn atklājuši «jaunības eliksīru» noslēpumu. Šo eliksīru katrs var pagatavot — notīrītiem sasmalcinātiem ķiplokiem uzlej spirtu 1:1 un desmit dienas ļauj nostāvēties tumšā vietā. Uzlejumu nokāš un nostādina vēl trīs dienas, tad filtrē. Ārstniecisko efektu var panākt ar gadsimtos pārbaudītām eliksīra dozām. Uzlejumu ar pipeti pilina aukstā pienā. Tādu pienu dzer trīs reizes dienā pa 50 g piecpadsmit minūtes pirms ēšanas pēc šādas shēmas:

Eliksīra lietošanas dienas	pirms brokastīm (pilieni)	pirms pusdienām (pilieni)	pirms vakariņām (pilieni)
1 un 21	2	2	2
2 un 20	4	5	6
3 un 19	7	8	9
4 un 18	10	11	12
5 un 17	13	14	15
6 un 16	15	14	13
7 un 15	12	11	10
8 un 14	9	8	7
9 un 13	6	5	4
10 un 12	3	2	1
11	25	25	25

Ārstniecības kurss ilgst 21 dienu. Eliksīrs var novērst miokarda infarktu, organisma novecošanu, sklerozi, stenokardiju, audzēju veidošanos. Pēc sešiem gadiem ārstniecības kursu ieteicams atkārtot.

Mežizstrādātāju ievēribai!

Kopuzņēmums «Linda» Līvānu krautuvē iepērk bērza finierklucus ar sekojošiem izmēriem: garums — 1,65 m; 4,90 m, diametrs — resnāks par 20 cm. Cena — 17 \$ par 1 kubikmetru. Kontakttelefoni 43336, 43330.

2.02.93. valsts uzņēmumā «Preiļu Lauktechnika» tiek rīkota automašīnu izsole ar pretendentu atlasī. Par nākamo izšoli sekojiet reklāmā. Telefons uzzinām — 22710.

Š. g. 21. janvārī plkst 17.00 siera rūpniecā notiks dārzkopības kooperatīva «OZOLI» locekļu kopsapulce.

Līdzī jābūt kvitij par samaksāto elektroenerģiju un apbūves ģenerālplānam. Sapulcē būs zemes ierīkotājs, kurš iepazīstinās ar lietajamās zemes robežām - aktiem.

Pārdod elektronisko kases aparātus «OKA-400». Tālrūnis 42889.

P/s «Dubna» paziņo, ka saņemts iesniegums **BIŠU DRAVAS privatizācijai.**

25. janvārī plkst. 10 Rušonas tautas namā notiks pagasta lauksaimnieku biedrības sanāksme. DIENAS KĀRTĪBA:
 1. Servisa organizēšanas perspektīvas.
 2. Dažādi jautājumi.
VALDE

Darba devēju ievēribai Pašvaldības uzņēmums «Novadnieks» izgatavo ar LR MP lēmumu Nr.302 «Par darba līguma paraugu, darba grāmatīnām un darba līguma grāmatīnām» apstiprināto

□ tipveida darba līgumu veidlapas
 □ un grāmatvedības bilancu veidlapas
 Tel. uzzinām: 21759.
 ADRESE:
 Preiļi, Aglonas ielā 1, avīzes «Novadnieks» redakcija.

Sirsniņš paldies radiem, draugiem, kaimiņiem un darbībasbiedriem par palīdzību un mierinošu vārdu skumju brīdī, izvadot mūsu tēvu Jāni VILČĀNU un māmiņu Apoloniju VILČĀNI pedējā gaitā.
 Bērni

No tevis, tēt, vēl staro spoža gaisma, To kapu velēnām un smiltīm neaizbērt. Skumju brīdī esam kopā ar Baibiņu un Jāniti, no TĒVA uz mūžu atvadoties. 2. kl. un 4. kl. skolēni, audzinātājas un vecāki

Tas visskumjākais brīdis, kad dēla sirds Uz mūžu mūžiem pārtrūkst un stājas, Tad zvaigznes pie debesīm asarās mirkst, Un tukšas kā klajums kļūst mūsu mājas. Negaidītā skumju brīdī esam kopā ar Tjarvu ģimeni, no DĒLA un TĒVA atvadoties. Priekšu pamatskolas darbinieki

Ar Dieviņu, tēvs, māmiņa, Labvakar, Zemes māte, Labvakar, Zemes māte, Glabā manu augumiņu! Skolotāja Tjarve, esam kopā ar jums dzīves vissāpīgākajā brīdī. 8. klases audzēkņi un vecāki

...Un tagad viss, kas mums bija, pieder jau mūžībai. L.Brīdaka Sērojam kopā ar Mariju Dzeni, no VĪRA atvadoties. Mājas kaimiņi

KO DARĪT AR VAKARDIENAS TĒJU?

Visvienkāršākais — izliet. Bet to iespējams izmantot arī lietderīgi.

- Siltas tējas novārījuma kompreses ir ļoti noderīgas acīm: tās aizgaida nogurumu; likvidē satūkumu, tonizē plakstiņu ādu, izlīdzina grumbiņas.
- Tējas uzlejumu atšķaida ar ūdeni un no rīta tajā mazgājas. Šāda procedūra tonizē ādu, kas iegūst arī nedaudz melnīgānu nokrāsu.
- Ar vāju tējas uzlejumu var laistīt puķes. Arī tējas biežumi ir labs mēslajums.
- Tējas biežumus var izmantot paklāja tīrīšanai. Tos izkāš un izbārsta pa paklāju, kas iepriekš iztīrīts ar putekļu sūcēju. Pēc tam ar suku tējas biežumus notīra — tie labi uzsūc putekļu paliekas un atsvaidzina paklāja krāsu.
- Tējas biežumus ieliek mikstā lupatiņā, aizsien galu, lai neizbirst, un ar izveidoto tamponu tīra ādas somas un portfelus.

Policija lūdz palīdzēt



Pagājušajā gadā nakli no 21. uz 22. septembri Līvānu dzelzceļa stacijā gāja bojā vīrietis, kura likis tika atrasts plkst. 7 rītā. Vīrieša personība joprojām nav noskaidrota, neviens nav pieteicies, ka pazudis tuvinieks vai paziņa arī pēc tam, kad viņa fotogrāfija tika parādīta Latgales televīzijā.

Vīrietis bija iereibis, ģērbies zilā neilona vējjakā, tumši zilās biksēs, viņam varēja būt tumši zils sieviešu velosipēds. Vīrietim kabatā bija jaunās sievietes fotogrāfija.

Visus, kuriem ir kas zināms par šo vīrieti, kuri, varbūt, agrāk ir viņu redzējuši vai tikušies, kā arī pazīst fotogrāfijā attēloto sievieti, lūdz griezties tuvākajā policijas nodaļā vai Līvānu dzelzceļa stacijā pie dežuranta, vai arī Krustpils transporta policijas iecirknī, tel. 21996. Anonimitāte tiek garantēta.

M.Lasmanis,

Krustpils transporta policijas iecirkņa priekšnieks

NOVADNIEKS

Izdod Preiļu rajona pašvaldības uzņēmums «Novadnieks»
 REDAKTORS PĒTERIS PĪZELIS
 Laikraksts iznāk kopš 1950. gada 29. marta.
 REDAKCIJAS ADRESE: LV-5301, Preiļos, Aglonas ielā 1. ☎ 22059, 22305, 21759, 22154, 21996, 21985.
 PASŪTĪJUMA INDEKSS 68169.

Reģistrācijas apliecība № 1018. Iespēsts Daugavpils tipogrāfijā Daugavpilī, Valkas ielā 1. Ofsetiespiedums. 1 iespiedloksne. Metiens 5347 eksemplāri. Pas. № 85